

Ekonomika i rynek

INFORMACJA O RYNKU ZIEMNIAKA

dr hab. Jerzy Rembeza, prof. nadzw.
Politechnika Koszalińska, Wydział Nauk Ekonomicznych, ul. Kwiatkowskiego 6e
75-343 Koszalin, e-mail: jrembeza@tu.koszalin.pl

Sytuacja na rynku ziemniaka w sezonie 2014/15 jest typowa dla roku o wysokiej podaży ziemniaków. Zgodnie z szacunkami GUS zbiory w 2014 r. wyniosły 7,7 mln t i były o ok. 8% wyższe w stosunku do roku ubiegłego. Wzrost zbiorów sam w sobie nie był więc bardzo duży. W związku z długookresowym spadkiem powierzchni uprawy zmiany w uwarunkowaniach podażowych na rynku ziemniaka w Polsce są jednak obecnie lepiej wyrażane przez zmiany w wielkości plonów. W 2014 r. plony ziemniaków były zaś rekordowo wysokie, wg szacunków GUS wyniosły 277 dt/ha i były aż o 32% wyższe niż w 2013, który nie charak-

teryzował się przecież niskim poziomem plonów.

Tak duży wzrost plonów jest rzadko obserwowany na rynku ziemniaka i oznacza silny wzrost podaży. Przy dużej wrażliwości cen ziemniaków na zmiany podaży konsekwencją był silny spadek cen. W trakcie sezonu 2014/15 spadki cen w stosunku do 2013/14 pogłębiały się. O ile jeszcze w sierpniu ceny w bieżącym sezonie były o ok. 30% niższe aniżeli w poprzednim, o tyle w styczniu i lutym były niższe o 45%. Zjawisko tak silnego spadku cen jest jednak typowe dla rynku ziemniaka. Podobny spadek obserwowano np. w sezonie 2011/12.

Średnie ceny ziemniaków w obrotach targowiskowych (zł/dt)

Miesiąc	Lata				
	2010/11	2011/2012	2012/13	2013/14	2014/15
VII	146,90	113,1	76,84	93,88	99,00
VIII	120,29	81,68	63,01	118,42	82,70
IX	113,42	67,95	57,30	118,53	76,90
X	105,42	61,43	57,38	117,97	69,40
XI	106,64	61,28	60,01	118,12	68,00
XII	112,50	62,27	69,63	121,28	68,90
I	122,31	62,33	75,88	123,20	68,50
II	129,20	62,86	79,10	125,90	69,00
III	146,23	61,21	80,83	123,90	
IV	153,45	59,95	87,56	121,80	
V	157,44	58,21	92,76	124,10	
VI	153,20	58,98	98,27	118,40	

Źródło: GUS

Powyższe dane dotyczą cen w obrotach targowiskowych, a więc mających charakter w części detaliczny. Ceny skupu, charakteryzujące obroty o charakterze hurtowym, są

zawsze niższe. W lutym roku 2015 wyniosły one ok. 44 zł/dt. Spadek cen na rynku hurtowym jest w bieżącym sezonie niższy aniżeli w obrotach targowiskowych. W stosunku do ubiegłego roku spadły bowiem o ok. 33%. Wskazuje to na znaczną aktywność na rynku ziemniaka.

Charakterystyczną cechą polskiego rynku ziemniaka jest duże regionalne zróżnicowanie cen. Zjawisko to jest obserwowane również w obecnym sezonie. W wypadku cen targowiskowych rozpiętości pomiędzy województwami sięgają w skrajnych wypadkach prawie 100% i są większe niż w roku ubiegłym.

W lutym najniższe ceny w obrotach targowiskowych odnotowano w województwie świętokrzyskim (46,8 zł/dt) oraz łódzkim (56,2 zł/dt), a najwyższe w województwach Polski północnej: pomorskim (88,9 zł/dt), warmińsko-mazurskim (87,4 zł/dt) i zachodniopomorskim (87,1 zł/dt).

Do końca sezonu ceny ziemniaków pozostaną pod dużą presją podażową. Ostatnie lata przyniosły jednak zanik zjawiska spadku ich cen w okresie wczesnowiosennym, które było w przeszłości charakterystyczne dla rynku ziemniaka w Polsce. Pomimo dużej presji podażowej można więc oczekiwać raczej utrzymania się cen na niskim poziomie niż ich większego spadku w okresie wiosennym.

Niekorzystnie na poziom cen ziemniaków w Polsce oddziałuje sytuacja na europejskim rynku ziemniaka. W większości krajów UE odnotowano w 2014 r. wzrost zbiorów. W skali całej Unii zbiory ziemniaków w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o ponad 6%. Szczególnie duże wzrosty odnotowano w Belgii i Niemczech, będących dużymi eksporterami ziemniaków. W konsekwencji także na rynkach zachodnioeuropejskich ceny są na bardzo niskim poziomie. Na początku kwietnia uzyskiwane przez producentów wynosiły w Belgii i Francji średnio ok. 2 €/dt, a w Niemczech 2,5 €/dt. Niskie ceny odnotowywano także w kontraktach terminowych. Na początku kwietnia wynosiły one ok. 3,8 €/dt, wykazując niewielki wzrost w stosunku do cen w marcu.